

Cuprins

CAPITOLUL 1

PEDAGOGIA CULTURII	5
§ Pedagogia culturii și Zeul Ianus	5
§ Pedagogia culturii și paideia	7
§ Pedagogia culturii și întoarcerea la sine	9
§ Homo educandus	9
§ Religia ca pedagogie culturală	11
§ Avraam și masacrul inocenților	12
§ Învățare și educație	14
§ Ulise și învățarea ulisică	15
§ Educația și inteligența axiologică	17
§ Omul, ființă geometrică și ființă numerică	19
§ Educația cu Lycurg și Moise	21
§ O societate a învățării	23
§ Platon și pedagogia culturii	24
<i>NOTE</i>	26

CAPITOLUL 2

DIN MEGARA ÎN STATELE UNITE	27
§ Demetrios și Stilpon	27
§ Paideia și umanismul	30
§ Paideia, arete și politeia	32
§ Paideia românească	34
§ Mavrocordații și paideia	35
<i>NOTE</i>	36

CAPITOLUL 3

GRECIA ȘI GRECII	37
§ Grecia și grecii: început de istorie	37
§ Dar cine erau grecii?	38

§ Tărtăria și indo-europenii.....	39
§ Ionienii lui Sîn Ion.....	40
§ Aheii și lumea oamenilor de aramă	42
§ Lumea grecească posttroiană	46
§ Dorianii – oamenii de fier.....	47
§ Ionieni și doriani.....	48
§ Minos și civilizația minoică	51
§ Pelasgii: vechea Europă și lumea minoică	53
§ O apocalipsă preistorică.....	57
<i>NOTE</i>	59

CAPITOLUL 4

HOMER ȘI LUMEA GREACĂ	61
§ Cântarea lui Demodoc	61
§ Homer educatorul grecilor sau unde ești tu Nicoratus.....	64
§ Ahile și idealul eroic	65
§ Ecce homo.....	68
§ Fenomenul Ahile	70
§ Mama Thetis și pruncul Ahile	70
§ Ahile și Zeus.....	72
§ Miracolul creștin	73
§ O ambiguitate inexplicabilă.....	74
§ Educația lui Ahile și formarea omului superior	76
§ Ahile și urmașii lui.....	78
§ Homer, Weber și Nietzsche.....	79
§ Ulise și căruța lui Zeus de la Plateea.....	81
§ Ulise – aventurierul levantin	82
§ Și un alt Ulise	83
§ Ulise și patriotismul homeric	83
§ Așa plângea de jalnic Ulise.....	85
§ Ulise, Evrialos și conflictul dintre generații	86
§ Ulise și W. James	87
§ Ulise șurubărind cu mintea	88
§ Ulise în Infern	91
§ Ahile și Ulise: o polaritate posibilă	95
§ Ahile și jocul heraclitean.....	95
§ Ulise și eroul pragmatic	97

§ Ahile și Ulise - doric și ionic	99
§ Aletheia și apusul unei lumi	100
§ Binele lumii	102
§ Creștinism homeric	103
NOTE	104

CAPITOLUL 5

ODISEEA FILOSOFICĂ	107
§ La curtea regelui Alcinou	107
§ Desprinderea de zei	109
§ Bufnița își ia zborul și supărarea Sf. Apostol Pavel	112
§ Thales: părintele filosofiei	114
§ Anaximandru: apeironul și justiția cosmică	116
§ Pythagora: arta de a îndruma sufletul și lucrurile sunt numere	118
§ Se naște filosoful	124
§ Xenophanes și dumnezeul unic	125
§ Mythos și logos	127
§ Filosofia ca știință	127
§ Heraclit și jucătorul de arșice	128
§ Democrit cel prea înțelept	131
§ Filosofie și știință	133
§ Critias și desprinderea de Zei	135
§ Brăul brâncovenesc între mythos și logos	137
§ Hipparchia: femeia filosof	138
§ Arete: omul zeu	140
§ Arete, darul zeilor	141
§ Tezeu și supremația omului	143
NOTE	146

CAPITOLUL 6

ATENA: CAPUL CIVILIZAȚIEI EUROPENE	149
§ Atena, școala Greciei și Hellada Helladei	149
§ Atena, fiica lui Zeus	150
§ Două Atene: măslinul și vița de vie; pământul și marea	152
§ Marathonul: testul democrației	155
§ Nașterea democrației	157
§ Trasibul și Solon: tiranie sau democrație	158

§ De la triburi la partide politice	159
§ Solon: un Ulise în politică	162
§ Autohtonism, isonomia și isegoria	164
§ Constituția lui Solon și scuturarea de datorii	166
§ De la organizare tribală la organizare censitară	167
§ Tholonul și cetățeanul grec	170
§ Țara mea, te-am slujit cu vorba și cu fapta	173
§ Triumful democrației	175
§ Educația ateniană	177
§ Noi și lacedemonienii	178
§ Atena: prima școală a omenirii	180
§ Pygmalion și școala	182
§ Școala și democrația	184
§ Charmides: omul statuie	185
§ Olimpiada: competiția zeilor	189
§ Zamolxe și Socrate	191
§ Muzica și educația muzicală	193
§ Poezie și educație poetică	195
§ Frumos și bun: calos și agathos	197
§ Efebul: cetățeanul soldat și excelența umană	200
<i>NOTE</i>	204

CAPITOLUL 7

PAIDEIA RĂZBOINICĂ	205
§ Memoria istorică și criza modernă	205
§ Xerxes și războiul lumilor	207
§ Xerxes și Hellespontul	209
§ Sparta și Atena aleg libertatea	211
§ Mensiphilos, eroul uitat	213
§ Thermopylai	214
§ Thersandros și persul care varsă lacrimi	217
§ Solia ateniană și Plateea	219
§ Herodot și paideia războinică	221
<i>NOTE</i>	224

CAPITOLUL 8

SPARTA ȘI EDUCAȚIA SPARTANĂ	225
§ Sparta	225
Leonida și cei trei sute: am căzut supunându-ne legilor	225
Să mori brav, luptând pentru țara ta	226

Cine erau spartanii	228
Homoioi și hiloți	231
Apella, gerusia și eforii	234
Înțelepciune chibzuită	235
§ Lycurg	239
Și-s dansuri și Muze și strălucire	239
Un fiu de rege mai puțin obișnuit	240
Cosmosul lycurgic	242
Lycurg și comunismul spartan	243
Un pedocentrism politic	244
Sissitiile	245
Nu legi scrise, ci un obicei de viață	247
Lycurg: să mori săvârșind virtutea	248
§ Educația spartană	250
Cei mai bravi luptători	250
Educație și eugenie	250
Agoge	252
Spartanii și Comenius	255
Educația fetelor în Sparta: Hybristica și egalitatea dintre sexe	258
Gorgo: noi îi naștem pe bărbați	260
Idealism naturalist și femeia spartană	261
Artemis și Afrodita Urania	263
Afrodita Urania și Afrodita Pandemos	265
§ Sparta dincolo de Sparta	266
Sparta: între apologie și defăimare	266
Prima Spartă	267
Cea de-a doua Spartă	269
Un stat făcut de om; un experiment în viitor	270
Lycurg, mare pedagog al statului și Paideia spartană	272
Sparta între aristocrație și democrație	276
Moștenirea spartană; un trecut în viitor	278
Platon și lauda spartană	281
NOTE	284

CAPITOLUL 9

REVOLUȚIA PEDAGOGICĂ PRODUSĂ DE SOFIȘTI	287
§ Protagoras dis-de-dimineată	287
§ Παιδεύειν ἄνθρώπους	288
§ Sofiștii, primii profesori moderni	290
§ Sofiștii și urmașii lor	292

§ Protagoras: primul sofist și primul pedagog	293
§ Protagoras și: „omul măsoară toate lucrurile care există și care nu există“	294
§ Omul, centrul educației și învățării	296
§ Frumos meșteșug	298
§ Greșeala lui Epimeteu	299
§ Virtute, dreptate, chibzuință și pietate	302
§ Gorgias: puterea și frumusețea cuvântului	304
§ Gorgias din Leontium și arta retoricii	305
§ Retorica și aritmetica	307
§ Sofism și magia modernă	308
§ Sofism și creștinism	310
<i>NOTE</i>	312

CAPITOLUL 10

ARISTOFAN ȘI CRITICA SOFISMULUI	313
§ Sofismul: un iluminism prea timpuriu	313
§ Aristofan, un Hercule în teatru	315
§ Strepsiade și viața dulce de la țară	316
§ Cum Zeus nu există! și ateismul sofist	318
§ La Akademos, voinic și strălucind de sănătate	320
§ Copiilor le înflorește mintea	323
§ Aristofan, Descartes și Freud	324
<i>NOTE</i>	327

CAPITOLUL 11

APOLOGIA LUI SOCRATE	329
§ Socrate este Socrate	329
§ Socrate maieuticul	331
§ Trimisul zeilor	335
§ Socrate învățătorul	337
§ E nevoie de un cufundător din Delos	338
§ Inocența lui Socrate	340
§ Învățarea scribică și învățarea socratică	342
§ Meno: revelația absolutului	345
§ Ieșirea din mitologie	349
§ Condamnarea lui Socrate	350

§ Căința ateniensilor	351
§ Frica de necinste și nu frica de moarte	353
§ Socrate și Euripide	353
§ Socrate și Hegel	355
§ Socrate și Bălcescu	356
<i>NOTE</i>	358

CAPITOLUL 12

ISOCRATES: PAIDEIA POLITICĂ	361
§ De la Socrate la Isocrates	361
§ Panelenismul	363
§ Umanism și elenism	365
§ Isocrates și Platon	367
§ C.P. Snow: două culturi	369
<i>NOTE</i>	370

CAPITOLUL 13

PLATON	371
§ Platon și Paideia	371
Platon, fiul lui Apollo	374
Filosoful și tiranul	376
Se nasc academia și educocrația	378
Slujitorii muzelor	381
§ O pedagogie filosofică și o filosofie pedagogică	383
Educologie și educocrație	383
Platon și bufnițele din Atena	385
Epicharmos – filosoful uitat	387
Ideea	388
§ Republica – cetatea educației	391
Republica, dincolo de utopie	391
O cetate dreaptă, durabilă și incoruptibilă	395
Ce este justiția	397
Calicles și dictatura maselor	398
Omul de aur, de argint, de bronz și fier	399
Binele ca relație armonică	402
Cea mai mare vătămare pentru cetate	404
Filosoful gardian, filosoful cârmuitor	405

Filosoful – apropiatul zeilor	406
Eugenie și genetică	408
Comunitate și comunism	411
Egalitatea bărbat-femeie	412
Gimnastica și muzica	413
Vraja și selecția socială	415
Platon, Marx și omul religios	417
Cenzura pedagogică și educația religioasă	419
Homer și Pythagora	421
Platon și Homer: cetatea post-ateniană și post-industrială	423
Împăcarea cu Homer	424
Homer, Platon și Europa	426
Și Zeus ascultă de Platon	427
Sofiștii și corupția învățământului	429
Spre cele-ce-sunt cu adevărat	430
Ochiul și lumina divină	431
Gardienii și inteligența ulisică	433
Mitul peșterii	434
Răsucirea sufletului și cunoașterea adevărată	435
Răsucirea completă și bacalaureatul lui Petrovici	437
Făcătorii de rău și originea lor	438
Binele platonice și constructorii de piramide	440
Filosoful, om de acțiune și well-fare state	442
Gardieni filosofi și filosofi histrioni	444
De la filosofia educației la filosofia istoriei	448
Filosofia, ca teorie generală a educației	449
Patru cetăți și patru caractere	450
Vrajba este parte a acestui neam	452
Democrația – o haină pestriță	454
Nesațul de libertate cere tirania	456
Educogenie și politogenie	458
§ Republica post-ateniană – o carte din trei cărți	459
Cartea pitagoreică	459
Cartea socratică	461
Cartea platonice	462
NOTE	466

CAPITOLUL 14

CHERONEEA; SFÂRȘITUL POLISULUI GRECESC	471
§ Polisul grecesc și lancea macedoneană	471
§ Natalitatea – o implozie biologică	472
§ Laicism și desacralizare	474
§ Apusul democrației	477
§ Sfârșitul paideii	480
NOTE	483

CAPITOLUL 15

NOI ȘI MOȘTENIREA GREACĂ	485
§ Democrație paideutică	485
§ Panhelenism și paneuropenism	486
§ „Ciuma“ lui Thucydides și „ciuma“ lui Camus	487
§ Sofism și neosofism	490
§ Olimpul și Walhalla	496
§ Zamolxe: început și sfârșit de istorie	498
§ Zamolxe și privighetoarea lui Andersen	501
§ Chemarea lui Zamolxe	504
NOTE	506
Abstract	507
Résumé	509
Index	511